

STANDARDY OCHRONY DZIECI W ORTOS

Uwzględniając obowiązki wymienione w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich wdrożyliśmy w ORTOS Standardy Ochrony Dzieci. Niniejszy dokument stanowi zbiór zasad i procedur stosowanych w celu unikania krzywdzenia Dzieci oraz wykrywania przypadków krzywdzenia Dzieci, z uwzględnieniem sytuacji Dzieci niepełnosprawnych oraz Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

1. Słownik pojęć

Poniższe pojęcia pisane z wielkiej litery oznaczają:

- 1.1. Standardy – niniejszy dokument;
- 1.2. ORTOS – Gabinet Ortodontyczny ORTOS dr n. med. Agnieszka Książek, Wyspiańskiego 11/U5, 50-370 Wrocław, NIP 7542199556;
- 1.3. Personel – pracownicy, współpracownicy, reprezentanci oraz inne osoby działające w imieniu i na rzecz ORTOS;
- 1.4. Kierownictwo – osoba lub organ, który w strukturze ORTOS, zgodnie z obowiązującym prawem i/lub wewnętrznymi dokumentami, jest uprawniony do podejmowania decyzji o działaniach ORTOS;
- 1.5. Udzielający Wsparcia – członek Personelu wyznaczony przez Kierownictwo odpowiedzialny za udzielenie wsparcia Dziecku, w tym opracowania planu wsparcia dziecka i monitorowania jego realizacji;
- 1.6. Przyjmujący Zgłoszenia – członek Personelu wyznaczony przez Kierownictwo odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających Dzieciom;
- 1.7. Dziecko – osoba poniżej 18 roku życia;
- 1.8. Opiekun – rodzic, rodzic zastępczy, opiekun prawny lub opiekun tymczasowy;
- 1.9. Krzywdzenie – każde działanie, podejmowane przez jakąkolwiek osobę (w tym inne Dzieci), sprzeczne z dobrem Dziecka i naruszające jego prawa, w szczególności stosowanie przemocy fizycznej i psychicznej oraz zaniedbywanie, w tym przestępstwa na szkodę Dziecka;
- 1.10. Ustawa – Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

2. Postanowienia ogólne

Wszelkie procedury przewidziane Standardami należy stosować z zachowaniem zasady proporcjonalności względem zaistniałej sytuacji i w sposób racjonalny.

3. Relacje Personelu z Dziećmi

- 3.1. W celu zapewnienia bezpiecznych relacji Personelu z Dziećmi:
  - 3.1.1. każdy członek Personelu, przed dopuszczeniem do pracy, jest zapoznawany ze Standardami oraz materiałami szkoleniowymi i zobowiązuje się do ich przestrzegania;
  - 3.1.2. przed zatrudnieniem danej osoby w ORTOS lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem jej obowiązków polegających na pracy z Dzieckiem ustala się kwalifikacje tej osoby oraz podejmuje działania w celu ustalenia czy posiada kompetencje do pracy z Dzieckiem oraz wyklucza się ryzyko wystąpienia z jej strony zagrożenia dla dobra Dziecka i zagrożenia jego bezpieczeństwa;
  - 3.1.3. każdy członek Personelu jest weryfikowany na zasadach opisanych w Ustawie, czy w przeszłości nie dopuścił się Krzywdziła żadnego Dziecka.
- 3.2. W przypadku, gdy nie jest możliwe spełnienie warunków opisanych w pkt 3.1. ORTOS nie nawiąże współpracy z daną osobą.
- 3.3. W przypadku korzystania z usług podmiotów zewnętrznych ORTOS uzyskuje od takiego podmiotu potwierdzenie odpowiedniego standardu w zakresie sprawdzania pracowników i współpracowników pod kątem ich bezpieczeństwa dla Dzieci.
- 3.4. Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Personel mający w ORTOS kontakt z Dziećmi jest działanie dla dobra Dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel traktuje Dziecko z szacunkiem i podmiotowo. Podmiotowy stosunek do Dziecka oznacza, że podejmując decyzje dotyczące Dziecka, należy poinformować je o tym, wysłuchać jego opinii oraz o ile to możliwe i bezpieczne, uwzględnić jego potrzeby.

- 3.5. Niedopuszczalne jest stosowanie przez Personel i inne osoby dorosłe wobec Dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie.
- 3.6. Zasady bezpiecznych relacji Personelu z Dziećmi obowiązują każdego członka Personelu, a także każdą dorosłą osobę mającą kontakt z Dziećmi znajdującymi się pod opieką ORTOS, jeśli kontakt ten odbywa się za zgodą ORTOS i/lub na jego terenie. Znajomość i zaakceptowanie Standardów są potwierdzone podpisaniem oświadczenia.
- 3.7. Personel w relacjach z Dziećmi powinien kierować się następującymi standardami:
- Przedstaw się i powiedz, kim jesteś, jaka jest Twoja rola w opiece nad pacjentem.
  - W komunikacji z Dzieckiem zachowuj życzliwość i szacunek oraz okazuj empatię i dobrą wolę w rozmowie.
  - Zachowuj uczciwość i dobre intencje.
  - Przekazuj Dziecku informacje w sposób dostosowany do jego wieku, przy użyciu prostego języka; informuj Dziecko o tym, co robisz i co się z nim dzieje/będzie dziać; sprawdzaj, czy Dziecko rozumie, co się będzie działo i jakie będą skutki działań medycznych lub terapeutycznych.
  - Upewnij się, czy Dziecko wie, że może zawsze zadawać pytania członkom Personelu.
  - Zwracaj się do Dziecka po imieniu w formie preferowanej przez Dziecko, respektuj jego tożsamość i ekspresję.
  - Korzystaj z alternatywnych form komunikacji z Dzieckiem, które tego potrzebuje.
  - Zachowuj wrażliwość kulturową, szanuj i równo traktuj każde Dziecko bez względu na jakiegokolwiek cechy, w tym specjalne potrzeby, niepełnosprawność, rasę, płeć, religię, kolor skóry, pochodzenie narodowe lub etniczne, język, stan cywilny, orientację seksualną, stan zdrowia, wiek, zdolności, przekonania polityczne lub status społeczny.
  - Słuchaj uważnie Dziecka i udzielaj mu odpowiedzi adekwatnych do jego wieku i danej sytuacji.
  - Komunikując się z Dzieckiem staraj się, by Twoja twarz była na poziomie twarzy dziecka.
  - Zapewnij Dziecko, że jeśli czuje się niekomfortowo z jakąś sytuacją może o tym powiedzieć Tobie lub innej wskazanej osobie i uzyskać pomoc.
  - Poinformuj dziecko, gdzie w ORTOS znajdują się Standardy w wersji dla Dzieci.
  - Zapewnij, że jeśli Dziecko będzie miało pytania może się zgłosić do Ciebie lub innej wyznaczonej osoby.
  - Zadbaj o bezpieczną przestrzeń. Jeśli w obszarze, w którym pracujesz przebywają Dzieci, upewnij się, że sprzęt i wyposażenie są używane w sposób zgodny z przeznaczeniem, a otoczenie jest bezpieczne (zwróć uwagę na zabezpieczenia okien i schodów, ograniczony dostęp do ruchliwych dróg, otwartej wody itd.).
  - Jeśli widzisz Dziecko/Dzieci pozostawione bez opieki, a sytuacja może wskazywać na zagrożenie bezpieczeństwa Dziecka, podejmij działania, aby odnaleźć Opiekuna.
- 3.8. Niedopuszczalne są następujące działania Personelu:
- Nie wolno Ci krzyczeć, zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać Dziecka.
  - Nie wolno Ci nawiązywać z Dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu nieodpowiednich propozycji. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie Dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
  - Nie wolno Ci utrwalać wizerunku Dziecka w celach prywatnych ani służbowych (nagrywanie, fotografowanie) bez zgody Opiekunów Dziecka i zgody samego Dziecka. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków Dzieci. Wyjątkiem jest rejestrowanie wizerunku dla celów dokumentacji medycznej oraz sytuacja, kiedy wizerunek Dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, wtedy zgoda Opiekuna Dziecka nie jest wymagana.
  - Nie wolno Ci nawiązywać kontaktu z Dzieckiem poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych) ani spotykać się Dzieckiem poza miejscem pracy.
  - Nie wolno Ci proponować Dziecku alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji.
  - Nigdy nie dotykaj Dziecka, jeśli ono tego nie chce ani w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
  - Nie należy przyjmować pieniędzy, prezentów od Dziecka i jego Opiekuna ani wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec Dziecka lub Opiekunów, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.

- Nie wolno używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, wykorzystywać wobec Dziecka przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby), stosunku władzy bądź zależności Dziecka.
  - Nie wolno Ci stosować jakiegokolwiek przemocy wobec Dziecka, w tym polegającej na biciu, szturchaniu, popychaniu i wszelkich innych naruszeniach nietykalności cielesnej Dziecka, a także izolować Dziecka w zamkniętym pomieszczeniu, przytrzymywać drzwi, krępować ruchów poprzez wiązanie.
  - Niedopuszczalne jest celowe prowokowanie u Dziecka wystąpienia lub eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych.
  - Nie wolno Ci wyłączać lub nadzorować bezpośrednio Dziecka m.in. podczas realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych, ponad niezbędny poziom wynikający z potrzeb Dziecka lub dbałości o jego bezpieczeństwo.
  - Niedopuszczalne jest ujawnianie osobom nieuprawnionym, w tym innym dzieciom, informacji dotyczących Dziecka, takich jak wizerunek Dziecka, informacje o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej Dziecka.
  - Nie wolno angażować lub zachęcać Dziecka do jakiegokolwiek działalności niezgodnej z prawem lub stwarzającej zagrożenie dla Dziecka.
  - Nie wolno Ci lekceważyć lub powierzchownie, nieuważnie traktować zgłaszanej przez Dziecko potrzeby wsparcia i pomocy.
  - Niedopuszczalne jest utrzymywanie biernej postawy w zakresie troski o rozwój i zabezpieczenie Dziecka w sytuacji zagrożenia jego dobrostanu.
- 3.9. Członkowie Personelu są zobowiązani do zgłaszania Kierownictwu lub bezpośrednio przełożonemu, w przypadku stwierdzenia lub uzasadnionego podejrzenia wystąpienia jakiegokolwiek z zachowań opisanych w pkt 3.8 ze strony jakiegokolwiek osoby wobec Dziecka (w tym ze strony innych Dzieci, z wyjątkiem nawiązywania kontaktów i komunikowania się przez rówieśników w sposób nie zagrażający dobru żadnego Dziecka).
- 3.10. Personel powinien kontaktować się z Dzieckiem jedynie w celach związanych z udzielaniem świadczeń medycznych, w godzinach pracy i z wykorzystaniem służbowych kanałów komunikacji. Kontakt po godzinach pracy dopuszczalny jest wyłącznie z wykorzystaniem służbowych kanałów komunikacji a spotkanie z Dzieckiem może nastąpić po wyrażeniu zgody przez jego Opiekuna z zastrzeżeniem niezwłocznego poinformowania o tym Kierownictwa.
- 3.11. Ograniczenia wskazane w pkt. 3.10 nie mają zastosowania w przypadku zagrożenia dobra Dziecka. W takiej sytuacji należy podjąć działania mające na celu zapewnieniu Dziecku bezpieczeństwa oraz niezwłocznie zgłosić zdarzenie Kierownictwu lub bezpośrednio przełożonemu, a następnie sporządzić szczegółową notatkę służbową z opisem zdarzenia i przekazać ją Przyjmującemu Zgłoszenia i Kierownictwu. W przypadku, gdy z uwagi na bezpieczeństwo Dziecka uzasadnione jest, aby Dziecko miało możliwość kontaktu z członkiem Personelu poza godzinami jego pracy i poza służbowymi kanałami komunikacji, w sytuacji gdy Dziecko nawiąże taki kontakt, każdorazowo osoba ta ma obowiązek odnotować to w formie notatki służbowej i poinformować Kierownictwo lub bezpośredniego przełożonego.
- 3.12. Każdy członek personelu ma obowiązek szanować prawo Dziecka do prywatności. Należy poinformować Dziecko o tym, że ma prawo do poufności ze strony personelu medycznego, jeśli dana informacja nie zagraża życiu lub zdrowiu Dziecka i dotrzymanie poufności nie wiąże się ze złamaniem prawa. Jeśli zajdzie potrzeba ochrony Dziecka bądź wystąpi inna sytuacja, z którą wiąże się ujawnienie określonych danych na temat Dziecka, należy go o tym jak najszybciej powiadomić, wyjaśniając sytuację.
- 3.13. W trakcie badania należy, w miarę możliwości zapewnić, że podczas badania Dziecka obecny jest Opiekun lub inna osoba bliska wskazana przez Dziecko, chyba że Dziecko sobie tego nie życzy.
- 3.14. Omawiając sytuację zdrowotną Dziecka i podejmując decyzje dotyczące Dziecka, należy traktować je podmiotowo, zwracać się bezpośrednio do Dziecka, szanować prawo Dziecka do autonomii, dawać mu poczucie sprawczości i wpływu na to, co się z nim dzieje w trakcie leczenia. Należy jednak pamiętać, że decyzje i wybory podejmowane przez Dziecko powinny dotyczyć spraw na miarę jego wieku, etapu rozwoju i możliwości poznawczych oraz z uwzględnieniem jego bezpieczeństwa. Należy respektować prawo pacjentów, którzy ukończyli 16 lat, do współdecydowania o własnym zdrowiu oraz metodach leczenia i otrzymywania pełnych informacji w tym zakresie.
- 3.15. Podczas czynności pielęgnacyjnych, higienicznych i związanych z ochroną zdrowia kontakt fizyczny z Dzieckiem należy ograniczyć do czynności niezbędnych, adekwatnych do wieku i rozwoju Dziecka i przeprowadzać je dbając o komfort pacjenta i z poszanowaniem jego godności i intymności. Należy zawsze uprzedzać o swoim działaniu, pytać o zgodę opiekuna Dziecka lub samo Dziecko. Podczas badania

- medycznego należy odsłaniać ciało Dziecka partiami. W trakcie badania Dziecku powinien towarzyszyć opiekun lub inna osoba z personelu, chyba że Dziecko sobie tego nie życzy.
- 3.16. Kontakt fizyczny z Dzieckiem niezwiązany z udzielaniem świadczenia medycznego czy pielęgnacją może odbywać się wyłącznie za zgodą Dziecka i zgodnie z jego potrzebą. Przed przytuleniem, pogłaskaniem czy wzięciem Dziecka na kolana, aby np. je pocieszyć lub uspokoić, należy zapytać je, czy tego potrzebuje.
  - 3.17. Jeśli zachodzą ustawowe podstawy zastosowania wobec Dziecka przymusu, należy postępować zgodnie z procedurą stosowania przymusu bezpośredniego opisaną w przepisach ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie stosowania przymusu bezpośredniego. W takich sytuacjach należy deeskalować emocje pacjenta-Dziecka.
  - 3.18. W przypadku pracy z Dzieckiem, które doświadczyło krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania należy zachować ostrożność i dystans w celu ochrony Dziecka. Zawsze należy tłumaczyć Dziecku jakie i dlaczego stawiamy granice.
  - 3.19. Należy uszanować trudne emocje Dziecka związane z pobytem w ORTOS, jego prawo do zmiany nastroju, zmiany zdania oraz potrzebę oswojenia się z nową sytuacją i miejscem.
  - 3.20. Każde Dziecko ma prawo, aby Opiekunowie towarzyszyli mu podczas leczenia i korzystania ze świadczeń medycznych, zawsze gdy tego potrzebuje. Należy zadbać o to, aby Opiekun był informowany o bieżącej sytuacji medycznej Dziecka, a także uwzględniać rolę Opiekuna w opiece nad Dzieckiem, przygotowaniu go do leczenia i uspokajaniu Dziecka.
  - 3.21. Należy poinformować Dziecko i Opiekunów o zasadach obowiązujących w ORTOS i podkreślać znaczenie ich przestrzegania dla minimalizowania dyskomfortu wszystkich pacjentów.
  - 3.22. W trosce o dobro Dzieci Personel powinien również:
    - 3.22.1. posiadać odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracać uwagę na czynniki ryzyka i symptomy Krzywdzenia Dzieci;
    - 3.22.2. monitorować sytuację i dobrostan Dziecka;
    - 3.22.3. w przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka Krzywdzenia Dziecka podejmować działania profilaktyczne w zakresie swoich kompetencji i możliwości, np. podejmować rozmowę z Opiekunami, przekazywać informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywować do szukania dla siebie pomocy. Podjęte kroki należy odnotować w dokumentacji Dziecka.
  - 3.23. Personel we wszelkich działaniach obowiązany jest również do uwzględnienia sytuacji Dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

4. Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu Dziecka

- 4.1. Procedury opisane w niniejszym punkcie oraz pkt 5 mają na celu wyposażenie Personelu w narzędzia i wiedzę o realizowaniu prawnego i społecznego obowiązku reagowania w sytuacji podejrzenia Krzywdzenia Dziecka.
- 4.2. Personel wykonujący zawody medyczne pełni jedną z najważniejszych ról w procesie rozpoznawania Krzywdzenia Dziecka.
- 4.3. Celem interwencji jest zatrzymanie Krzywdzenia Dziecka i zapewnienie mu bezpieczeństwa.
- 4.4. Naruszenie obowiązku reagowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia Dziecka może zostać uznane za ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych lub kontraktowych i jako takie prowadzić do rozwiązania umowy z osobą dopuszczającą się tego naruszenia.
- 4.5. Uzasadnione podejrzenie Krzywdzenia Dziecka występuje w szczególności wtedy, gdy:
  - 4.5.1. Dziecko ujawniło Personelowi fakt Krzywdzenia,
  - 4.5.2. Personel zaobserwował Krzywdzenie,
  - 4.5.3. Dziecko ma na sobie ślady Krzywdzenia (np. zadrapania, zasinienia), a zapytane odpowiada niespójnie i/lub chaotycznie lub/i popada w zakłopotanie bądź występują inne okoliczności mogące wskazywać na krzywdzenie.
- 4.6. Na potrzeby niniejszego Standardów przyjęto następującą kwalifikację zagrożenia bezpieczeństwa Dzieci:
  - 4.6.1. popełniono przestępstwo na szkodę Dziecka, np. wykorzystanie seksualne, znęcanie się nad Dzieckiem;
  - 4.6.2. doszło do innej formy krzywdzenia, niebędącej przestępstwem, takiej jak np. krzyk, kary fizyczne, poniżanie;
  - 4.6.3. doszło do zaniedbania potrzeb życiowych Dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
- 4.7. Należy zadbać, by Dzieci posiadały wiedzę, że jeżeli:

- 4.7.1. mają jakikolwiek problem, obawiają się lub doznają przemocy, w tym doświadczyły zachowania wskazanego w zasadach bezpiecznych relacji jako niedopuszczalne ze strony członka Personelu, innego Dziecka, Opiekuna innej osoby bliskiej, lub innej osoby, albo
- 4.7.2. były świadkiem niewłaściwych, niezrozumiałych lub niejasnych zachowań, w tym wskazanych w zasadach bezpiecznych relacji jako niedopuszczalne wobec innego Dziecka ze strony członka Personelu, innego Dziecka, Opiekuna, innej osoby bliskiej, lub innej osoby
mają prawo i możliwość rozmowy na ten temat z osobą odpowiedzialną za ich ochronę lub inną zaufaną osobą z Personelu, która podejmie działania, aby udzielić wsparcia, z zachowaniem szacunku do ich prywatności.
- 4.8. W sytuacji ujawnienia przez Dziecko Krzywdzenia należy stworzyć mu możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii, pamiętając, że może to być dla Dziecka pierwsza i jedyna rozmowa (Dziecko może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia). Szczególnie ważne jest, by:
  - 4.8.1. wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się Dziecku wierzy;
  - 4.8.2. zapewnić Dziecku, że dobrze uczyniło podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
  - 4.8.3. wyjaśniać Dziecku, że nie jest winne zaistniałej sytuacji;
  - 4.8.4. jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać;
  - 4.8.5. należy odpowiednio poinformować Dziecko, kto i jak zajmie się sprawą, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo.
- 4.9. W każdym przypadku podejrzenia, że Dziecko jest Krzywdzone należy zadbać o bezpieczeństwo Dziecka i stosownie do okoliczności odseparować je od osoby podejrzewanej o Krzywdzenie.
- 4.10. Członek personelu, który podejrzewa, że Dziecko jest Krzywdzone ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania jej Przyjmującemu Zgłoszenia.
- 4.11. Jeżeli inaczej nie określono w Standardach Przyjmujący Zgłoszenia jest odpowiedzialny za podjęcie działań interwencyjnych lub wyznaczenie osoby, która podejmie te działania, wraz z określeniem zakresu działań do podjęcia. W zależności od sytuacji i potrzeby działania interwencyjne podejmowane są we współpracy z Kierownictwem, osobą dokonującą zgłoszenia, innymi osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie, realizowanie, upowszechnianie i monitorowanie Standardów, lub innymi członkami Personelu posiadającymi stosowne kwalifikacje.
- 4.12. W przypadku podejrzenia, że Dziecko jest Krzywdzone, należy powiadomić Opiekuna, a w sytuacji gdy osoba podejrzewaną o krzywdzenie jest Opiekun, należy powiadomić niekrzywdzącego Opiekuna.
- 4.13. W przypadku podejrzenia Krzywdzenia Dziecka ze strony innego Dziecka, należy powiadomić również Opiekuna Dziecka krzywdzącego.
- 4.14. W przypadku podejrzenia Krzywdzenia lub stwierdzenia Krzywdzenia Dziecka przez Opiekuna, gdy Dziecko doznaje innej formy Krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę i Krzywdzenie ma charakter jednorazowy i o niewielkiej intensywności wkroczenia w dobra Dziecka należy podjąć działania adekwatne do sytuacji, takie jak rozmowa z Opiekunem w celu poinformowania go o stwierdzonych nieprawidłowościach i rekomendowanych sposobach działania, np. w przypadku:
  - 4.14.1. ubóstwa – można porozmawiać z Opiekunem i poinformować go o możliwościach wsparcia, w szczególności o ośrodkach pomocy społecznej;
  - 4.14.2. zaniedbania – można poinformować o możliwościach wsparcia psychologicznego, w szczególności o telefonach zaufania, poradniach oraz specjalistach, którzy przyjmują na terenie danego powiatu;
- 4.15. W przypadku podejrzenia Krzywdzenia lub Krzywdzenia Dziecka przez członka Personelu:
  - 4.15.1. należy niezwłocznie odsunąć tę osobę od wszelkich form kontaktu z Dziećmi, aż do czasu wyjaśnienia sprawy;
  - 4.15.2. w przypadku wszczęcia postępowania karnego przeciwko temu członkowi Personelu w związku z popełnieniem przestępstwa przeciwko Dziecku należy bezwzględnie i natychmiastowo odsunąć tę osobę od wszelkich form kontaktu z Dziećmi aż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania;
  - 4.15.3. jeżeli dotyczy to Przyjmującego Zgłoszenia wówczas interwencja prowadzona jest przez Kierownictwo lub inną osobę wskazaną przez Kierownictwo;
  - 4.15.4. jeżeli dotyczy to Krzywdzenia Dziecka przez osobę z Kierownictwa, wówczas Przyjmujący Zgłoszenia powiadamia o zgłoszeniu organ nadzorujący ORTOS, a następnie podejmuje odpowiednią interwencję.
- 4.16. W przypadku, gdy Dziecko doznaje innej formy Krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony członka Personelu:
  - 4.16.1. w sytuacji, gdy zachowanie było jednorazowe i o niewielkiej intensywności wkroczenia w dobra Dziecka przełożony/inna osoba wskazana przez Kierownictwo przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z członkiem Personelu;

- 4.16.2. w sytuacji gdy naruszenie dobra Dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności Dziecka, rekomenduje się rozwiązanie stosunku prawnego z osobą, która dopuściła się Krzywdzenia. Jeżeli członek Personelu, który dopuścił się krzywdzenia, nie jest bezpośrednio zatrudniony przez ORTOS, lecz przez podmiot trzeci, wówczas należy zarekomendować zawieszenie współpracy z tą osobą, a w razie potrzeby rozwiązać umowę z tym podmiotem trzecim;
- 4.16.3. w przypadku znacznego naruszenia dobra Dziecka przez członka Personelu, Kierownictwo przeprowadza wewnętrzne postępowanie w celu wyjaśnienia zdarzenia, określa kroki zapobiegające wystąpieniu takich sytuacji w przyszłości (np. aktualizacja standardów, obowiązkowe szkolenie,) i nadzoruje ich realizację.
- 4.16.4. w przypadku nie zastosowania się Personelu do Standardów pomimo ewidentnych objawów przemocy wobec Dziecka należy podjąć działania mające na celu ukaranie pracownika oraz ponowne jego przeszkolenie.

5. Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury "Niebieskie Karty"

- 5.1. W przypadku podejrzenia, że życie Dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu z uwagi na stosowanie wobec niego przemocy domowej, a w rodzinie są lub mogą być inne Dzieci narażone na Krzywdzenie, należy niezwłocznie poinformować Policję i pogotowie, jeśli to konieczne, dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje członek Personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.
- 5.2. W przypadku podejrzenia, że Dziecko doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie, należy niezwłocznie poinformować Policję i pogotowie, jeśli to konieczne, dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje członek Personelu, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.
- 5.3. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę Dziecka należy sporządzić pisemne zawiadomienia, opisujące najbardziej dokładnie zdarzenie, ze wskazaniem danych pokrzywdzonego (imię, nazwisko, adres, PESEL) i potencjalnego sprawcy (co najmniej imię i nazwisko i inne dane umożliwiające identyfikację, np. relacja do dziecka – ojciec, matka, miejsce zamieszkania albo miejsce pracy lub nauki) i przesłać je do najbliższej jednostki Policji lub prokuratury.
- 5.4. W przypadku, gdy Dziecko doznaje innej formy Krzywdzenia, niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę ze strony Opiekuna lub innych domowników:
- 5.4.1. gdy zachowanie wobec Dziecka stanowi przemoc domową należy wszcząć procedurę Niebieskie Karty poprzez przesłanie formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego właściwego ze względu na zamieszkanie osoby doznającej przemocy domowej w terminie 5 dni,
- 5.4.2. gdy zachowanie nie stanowi przemocy domowej, a Dziecko doświadcza np. zaniedbania lub relacje w rodzinie są w inny sposób nieprawidłowe (np. rodzice są niewydolni wychowawczo) – należy wystąpić do sądu rodzinnego w trybie przewidzianym w art. 572 Kodeksu postępowania cywilnego.
- 5.5. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę Dziecka przez osobę w wieku powyżej 10 roku życia i poniżej 17 roku życia należy sporządzić pisemne zawiadomienie o który mowa w pkt. 5.3. W przypadku popełnienia czynu karalnego przez Dziecko poniżej 10 roku życia na szkodę innego Dziecka należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na zamieszkanie dziecka (w trybie przewidzianym w art. 572 Kodeksu postępowania cywilnego) o wgląd w sytuację Dziecka krzywdzącego.
- 5.6. W przypadku, gdy Dziecko ze strony innego Dziecka doznaje Krzywdzenia, nie stanowiącego przestępstwa na jego szkodę, należy wystąpić do sądu rodzinnego właściwego ze względu na zamieszkanie Dziecka krzywdzącego (w trybie przewidzianym w art. 572 Kodeksu postępowania cywilnego) o wgląd w sytuację Dziecka krzywdzącego.
- 5.7. W przypadku, gdy Dziecko doznaje przemocy ze strony Dziecka – członka rodziny (rodzeństwo, dalsza rodzina) można wszcząć procedurę Niebieskie Karty w stosunku do Opiekuna, który nie reaguje na krzywdzenie Dziecka.
- 5.8. Jeżeli inaczej nie określono w Standardach Przyjmujący Zgłoszenia jest odpowiedzialny za podjęcie opisanych powyżej działań lub wyznaczenie osoby, która podejmie te działania, wraz z określeniem zakresu działań do podjęcia.

6. Zasady przeglądu i aktualizacji standardów

- 6.1. Kierownictwo:
  - 6.1.1. regularnie monitoruje znajomość i przestrzeganie przez Personel Standardów,
  - 6.1.2. sprawdza i ocenia skuteczność obowiązujących wytycznych i procedur,
  - 6.1.3. prowadzi rejestr naruszeń Standardów i reaguje na nie,
  - 6.1.4. proponuje zmiany w Standardach mające na celu skuteczną ochronę Dzieci przed Krzywdzeniem,
  - 6.1.5. prowadzi dla Personelu cykliczne szkolenia w zakresie obowiązujących Standardów i nie rzadziej niż raz na dwa lata, a także po każdej zmianie jej treści.
- 6.2. Co najmniej raz na dwa lata dokonywana jest ocena Standardów w celu zapewnienia ich efektywności oraz dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny należy pisemnie udokumentować. Standardy powinny być też aktualizowane niezwłocznie po stwierdzeniu takiej potrzeby.

7. Zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie Personelu do stosowania Standardów, zasady przygotowania tego Personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności

- 7.1. Osoba odpowiedzialnej za przygotowanie Personelu do stosowania Standardów powinna posiadać odpowiednią wiedzę i wykształcenie w zakresie ochrony Dzieci, w szczególności znajomość przepisów prawa dotyczących ochrony dzieci, w tym Konwencji o Prawach Dziecka oraz krajowych ustaw o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 7.2. Personel zostanie przygotowany do stosowania Standardów poprzez zapoznanie Personelu ze Standardami, w tym dodatkowymi materiałami instrukcyjnymi do Standardów. W celu przygotowania Personelu do stosowania Standardów mogą być również przeprowadzane szkolenia.
- 7.3. Każdy Członek Personelu jest zobowiązany do potwierdzenia na piśmie, że zapoznał się ze Standardami oraz dodatkowymi materiałami instrukcyjnymi do Standardów.
- 7.4. Co najmniej raz na dwa lata weryfikowany jest stan znajomości i przestrzegania Standardów przez Personel.

8. Zasady i sposób udostępniania Opiekunom oraz Dzieciom Standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania

- 8.1. Standardy udostępnione są w widocznym miejscu w ORTOS oraz na jego stronie internetowej. Standardy w ORTOS są również udostępnione w wersji skróconej, przeznaczonej dla Dzieci, która zawiera istotne dla nich informacje.
- 8.2. Wśród Dzieci i ich Opiekunów może być przeprowadzana ankieta bądź inna forma oceny funkcjonowania Standardów.

9. Osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających Dziecku i udzielenie mu wsparcia

- 9.1. Przyjmującym Zgłoszenia jest Krzysztof Haas, a w przypadku jego nieobecności Magdalena Karmowska - Wojciechowska.
- 9.2. Udzielającym Wsparcia jest Dominika Bednarz, a w przypadku nieobecności Magdalena Karmowska - Wojciechowska.
- 9.3. W przypadku nieobecności ww. osób oraz osób je zastępujących ich zadania może realizować Kierownictwo lub inna osoba wyznaczona przez Kierownictwo.

10. Sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru Dziecka

- 10.1. Fakt zidentyfikowania objawów mogących świadczyć o Krzywdzeniu Dziecka - pacjenta podlega obowiązkowemu odnotowaniu w dokumentacji medycznej.
- 10.2. Każde zgłoszenie podejrzenia Krzywdzenia Dziecka oraz przebieg każdej interwencji dokumentuje poprzez sporządzenie notatki zawierającej szczegółowe informacje o okolicznościach i faktach towarzyszących ujawnieniu Krzywdzenia lub powodujących podejrzenie Krzywdzenia, w tym przebieg przeprowadzonych w związku z tym rozmów oraz opis podjętych działań interwencyjnych i ich efektów.
- 10.3. Przyjmujący Zgłoszenia jest odpowiedzialny za realizację obowiązku wskazanego w pkt 10.2 oraz za archiwizację w sposób zapewniający poufność wytworzonej w związku z tym dokumentacji. Dokumentacja ta może być sporządzana i przechowywana również w formie elektronicznej.

- 10.4. Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych powzięły informację o Krzywdzeniu Dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania poufności, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

11. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między Dziećmi oraz zachowania niedozwolone

- 11.1. W ORTOS obowiązują zasady bezpiecznych relacji Dziecko-Dziecko. Zasady te dotyczą bezpiecznych relacji pomiędzy Dziećmi będącymi odbiorcami działań ORTOS, bez względu na relację w związku z którą są tym odbiorcami tj. pacjentami, usługobiorcami, jak również w każdym innym przypadku, gdy znajdują się w ORTOS.
- 11.2. W przypadku kontaktów z innymi Dziećmi oraz komunikacji rówieśniczej Dzieci powinny pamiętać o następujących zasadach:
- 11.2.1. należy starać się dowiedzieć i rozumieć, jak czują się inne Dzieci i dlaczego;
  - 11.2.2. należy wysłuchać, co inne Dziecko ma do powiedzenia i mu nie przerywać – każdy powinien móc się swobodnie wypowiedzieć i być uważanie wysłuchany;
  - 11.2.3. w przypadku konfliktu należy dążyć do jego rozwiązania, Dzieci powinny najpierw same spróbować rozwiązać konflikt z uwzględnieniem opisanych w tym punkcie zasad, przy czym każde z nich powinno móc zaproponować sposób rozwiązania konfliktu – jeżeli Dzieciom nie uda się rozwiązać konfliktu w taki sposób, że żadne z nich nie będzie pokrzywdzone, mogą się one zwrócić o pomoc do Personelu;
  - 11.2.4. należy szanować i nie naruszać cudzej własności, prywatności i przestrzeni;
  - 11.2.5. wszystkich należy równo traktować (z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb), z szacunkiem dla różnorodności, indywidualnej tożsamości i ekspresji;
  - 11.2.6. zakazane jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie, w tym z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych (np. Internet, telefon komórkowy), która może polegać na nękanii, straszaniu, szantażowaniu, podszywaniu się w sieci pod kogoś wbrew jego woli, przesyłania oraz udostępniania materiałów pornograficznych, zwłaszcza związanych z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem, publikowania lub rozsyłania ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów;
  - 11.2.7. zakazana jest każda forma przemocy seksualnej z wykorzystaniem wizerunku, występująca najczęściej w formie utrwalania wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, zwłaszcza używając w tym celu przemocy, groźby bezprawnej lub podstępu wobec niej albo rozpowszechniania takich wizerunków bez jej zgody (włączając materiały wytworzone i przetworzone przez osobę widoczną na materiale oraz powstałe z wykorzystaniem sztucznej inteligencji).

12. Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet

- 12.1. ORTOS zapewni bezpieczne warunki korzystania z Internetu na jej urządzeniach poprzez:
- 12.1.1. ustalenie zakresu blokowania dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich;
  - 12.1.2. instalację oraz regularną, przynajmniej raz w miesiącu, aktualizację oprogramowania blokującego dostęp treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich oraz aktualizację systemu operacyjnego urządzeń;
  - 12.1.3. ewaluację, co najmniej raz na rok, czy oprogramowanie zabezpieczające oraz blokujące i ustalony zakres jest adekwatny do potrzeb i zmieniającego się otoczenia Internetu;
  - 12.1.4. sprawdzenie, co najmniej raz na miesiąc, czy na urządzeniach ORTOS znajdują się treści nielegalne, szkodliwe i nieodpowiednie.
- 12.2. W ramach przeglądu zasad korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu:
- 12.2.1. przeprowadza się ewaluację stosowanego oprogramowania zabezpieczającego oraz blokującego, w tym jego zakresu przynajmniej raz w roku, albo gdy: zidentyfikowane zostanie nowe ryzyko lub zagrożenie, zmieni się sposób działalności ORTOS lub wprowadzona zostanie nowa technologia;
  - 12.2.2. ewaluacja ta powinna uwzględniać m.in. Standardy, zmieniające się otoczenie Internetu, potrzeby Dzieci, zasady bezpiecznego korzystania z Internetu, kompetencje cyfrowe Personelu, aktualność i skuteczność wprowadzonych rozwiązań technologicznych, oraz opinie ze strony Personelu, Dzieci oraz Opiekunów w zakresie praktyczności stosowanych rozwiązań.

13. Procedury ochrony Dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utwalonymi w innej formie

- 13.1. ORTOS zapewniając Dzieciom dostęp do Internetu za pomocą własnej sieci wifi (lub w inny sposób), jest zobowiązana podejmować działania, które zablokują dostęp do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla Dziecka. W tym celu Kierownictwo:
  - 13.1.1. ustala zakres zabezpieczenia oraz blokowania dostępu do treści nielegalnych, szkodliwych i nieodpowiednich dla Dzieci;
  - 13.1.2. dokonuje wyboru konkretnego oprogramowania (w tym np. oprogramowania antywirusowego, narzędzia ochrony rodzicielskiej, monitorowania aktywności użytkowników itp.);
  - 13.1.3. organizuje zainstalowanie oprogramowania zabezpieczającego oraz blokującego;
  - 13.1.4. organizuje bieżącą aktualizację oprogramowania, o którym mowa powyżej;
  - 13.1.5. zapewnia, że przed dopuszczeniem urządzeń osobistych do sieci wifi ORTOS, wydzielona zostanie sieć zamknięta z hasłem (sieć dla gości) oraz wymóg akceptacji regulaminu przed przyłączeniem urządzenia.

14. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu Krzywdzenia

- 14.1. Po ujawnieniu przez Dziecko Krzywdzenia lub w sytuacji podejrzenia, że Dziecko jest Krzywdzone, Udzielający Wsparcia opracowuje plan wsparcia Dziecka.
- 14.2. Plan wsparcia powinien uwzględniać indywidualną sytuację Dziecka, m.in. jego wiek, samopoczucie/obrażenia, charakter zdarzenia do jakiego doszło, sytuację rodzinną i zawierać wskazania dotyczące podjęcia przez ORTOS działań, których celem jest zapewnienie Dziecku bezpieczeństwa i poprawa jego dobrostanu, określenie źródła zagrożenia/Krzywdzenia (Opiekun lub inna osoba dorosła, członek Personelu, inne Dziecko), sposoby odizolowania Dziecka od sprawców Krzywdzenia; wsparcie, jakie ORTOS może zaoferować Dziecku; przyjrzenie się czynnikom ryzyka krzywdzenia i podjęcie działań profilaktycznych; skierowanie Dziecka i/lub jego Opiekunów do specjalistycznej placówki pomocy Dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
- 14.3. Plan wsparcia powinien być opracowany w porozumieniu z Opiekunami Dziecka. W przypadku, gdy Opiekun jest osobą krzywdzącą Dziecko, wówczas plan należy opracować w porozumieniu z Opiekunem niekrzywdzącym lub inną osobą bliską wskazaną przez Dziecko.

15. Postanowienia końcowe

- 15.1. Standardy wchodzi w życie z dniem 14 sierpnia 2024 r.